

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

55 762 04 Pszichiátriai gondozó

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Napi ápolási-gondozási feladatok értelmezése

A vizsgafeladat időtartama: 20 perc (felkészülési idő: 10 perc, válaszadási idő: 10 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40%

A 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3.§. (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait ~~KT.T./8091-10/2016~~ számon kiadom.

Jóváhagyta:

Mester Dániel
főosztályvezető

2016

NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL

Érvényes: 2016. 11. 28-tól

Szakképesítés-ráépülés: 55 762 04 Pszichiátriai gondozó
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Napi ápolási-gondozási feladatok értelmezése.

A vizsgafeladat ismertetése: A pszichiátriai betegek bentlakásos szociális intézményben ellátott napi ápolási-gondozási feladatok értelmezése, indoklása központi tételsor alapján

A feladatsor 1-20-ig számozott vizsgakérdéseit ki kell nyomtatni, ezek lesznek a húzótételek, amelyek tanári példányként is használhatóak.

A tételekhez segédeszköz nem használható.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. Ismertesse a pszichiátriai gondozó feladatát, kompetenciáit, a szakmai teamben elfoglalt helyét a pszichiátriai betegek gondozásában!

Információtartalom vázlata:

- A pszichiátriai betegségek fogalma, típusai
- A pszichiátriai gondozással kapcsolatos jogszabályok
- A pszichiátriai ellátás intézményrendszere (egészségügyi, szociális)
- A gyakorlóintézmény bemutatása, helye az ellátórendszerben
- A team munka fogalma
- Feladat- és kompetencia-megosztás a szakmai teamben
- Pszichiátriai gondozói teendők a gyógyszerek mellékhatásainak jelentkezésekor

2. Mutassa be a társadalmi egyenlőtlenségek kialakulásának okait, következményeit pszichiátriai betegek esetén! Milyen a pszichiátriai betegekkel kapcsolatos társadalmi megítélés?

Információtartalom vázlata:

- A pszichiátriai betegségek holisztikus szemlélete
- A társadalom viszonya a pszichiátriai betegekhez
- A deviancia és az előítélet fogalma
- A pszichiátriai betegségekkel, betegekkel kapcsolatos előítéletek
- A pszichiátriai betegek társadalmi kapcsolatainak sajátosságai
- A közvélemény-formálás eszközei, módszerei
- A pszichiátriai gondozó közvélemény-formáló tevékenysége

3. Ismertesse a pszichiátriai gondozó feladatait a gondozási folyamat tervezésében, a gondozási terv készítésének jogszabályi előírásait!

Ismertesse a gondozási terv főbb elemeit.

Információtartalom vázlata:

- A gondozás elemei
- Az előgondozás során szerzett információk és adatok kezelése, heteroanamnézis szerepe a gondozás tervezésénél
- Az egyéni gondozási terv készítésének lépései, jogszabályi előírásai
- A gondozási terv tartalma pszichiátriai betegek otthonában
- A gondozási terv értékelése, felülvizsgálata, módosítás okai
- A gyakorlat során készített gondozási terv bemutatása
- A pszichiátriai gondozó feladata gondozási terv készítésénél, figyelemmel a közösségi pszichiátria elveire

4. Mutassa be a magyarországi egészségügyi és szociális ellátórendszert pszichiátriai vonatkozásban! Mi jellemzi az ellátásokat, szolgáltatásokat, milyen lehetőségek vannak az átjárhatóságra?

Információtartalom vázlata:

- A pszichiátriai ellátás intézményrendszere
- A pszichiátriai betegek ellátásával kapcsolatos jogszabályok
- A gyakorló intézmény ellátottjainak bemutatása főbb pszichiátriai betegségcsoportok alapján
- Az együttműködés lehetőségei az egészségügyi és szociális ellátás területén
- A gyakorló intézmény kapcsolatrendszere
- A rehabilitációban és reintegrációban ellátandó feladatok megosztása az ágazatok között
- Az ellátott tágabb és szűkebb társadalmi, családi kapcsolatainak szerepe a rehabilitációban, reintegrációban
- A pszichiátriai gondozó feladata a rehabilitációs folyamatban

5. Hasonlítsa össze a közösségi ellátást a tartós bentlakásos pszichiátriai ellátással a gondozás feladatai és hatása szempontjából! Értelmezze, hogyan használható a közösségi szociális munka kapcsolati hálója a két szolgáltatás működtetésében!

Információtartalom vázlata:

- Az ellátórendszerben leggyakrabban megjelenő pszichiátriai kórképek jellemzése
- A pszichiátriai gondozás célja, feladatai
- A pszichiátriai betegek segítségének lehetősége a közösségi ellátás keretében
- A pszichiátriai ellátás feladatai tartós bentlakásos ápolást gondozást nyújtó otthonban
- A közösségi és intézményi ellátás sajátossága és különbségei
- A közösségi szociális munka fogalma, formái és folyamata
- A közösségi szociális munka és a szociális szolgáltatások kapcsolódási pontjai

6. Ismertesse, hogy a család milyen szerepet tölt be a pszichiátriai beteg gondozásában, gyógyulásában! Milyen funkciója lehet a családnak, mint erőforrásnak a probléma megoldásában?

Információtartalom vázlata:

- A család, mint érték, erőforrás a pszichiátriai betegek gondozásában
- A család szerepe a pszichiátriai betegek társadalmi beilleszkedésének segítésében
- A pszichiátriai beteg családi kapcsolata, mint problémaforrás
- A családsegítés lehetőségei és módszerei a pszichiátriai betegek családjának komplex segítésében
- A családi krízisek leggyakoribb okai pszichiátriai betegek gondozásában
- A pszichiátriai betegekkel kapcsolatos előítéletek
- A pszichiátriai betegek társadalmi befogadását segítő és akadályozó tényezők
- A gondozást segítő szakemberek, civil segítők feladatai a családsegítésben

7. Mutassa be a pszichiátriai betegek körében végezhető szociális csoportmunka modelljét, módszerének alkalmazási lehetőségeit!

Információtartalom vázlata:

- A csoportokkal végezhető szociális munka jelentősége
- A szociális segítségben alkalmazható csoportok típusai és azok jellemzői
- A csoportok szervezésének módszerei, eszközei
- A csoportmunka specifikumai pszichiátriai betegek körében
- A megfigyelt csoportdinamikai jelenségek értelmezése
- A csoport működésében előforduló problémák, agresszió
- A pszichiátriai gondozó feladatai a csoport működtetésében

8. Ismertesse a szociális intézmény létrehozásának, működésének és szabályozásának dokumentumait! Mutassa be a gyakorlat során megismert intézmény szabályozó rendszerét!

Információ tartalom vázlata:

- A szociális intézmény létrehozásának jogszabályi háttere
- Az intézmény működtetésének alapidokumentumai, alapító okirat, a szervezeti működési szabályzat, a házirend
- Az intézményi nyilvántartások bemutatása
- A pszichiátriai ellátás kötelező és az intézményben szokásos dokumentumai, eseménynapló, forgalmi napló, látogatási napló, leltárak, korlátozó intézkedés
- A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai
- A pszichiátriai szakgondozó adminisztrációs feladatai a gyakorló intézményben

9. Ismertesse az életútinterjú alkalmazásának lehetőségeit készítésének felhasználásának módját pszichiátriai betegeknél! Milyen feladatai vannak a pszichiátriai gondozónak a gyógyszeres kezelésnél?

Információtartalom vázlata:

- Az életútinterjú készítésének célja, szempontjai
- Az életútinterjú felhasználási lehetőségei a szociális szolgáltatásokban
- A pszichiátriai kórképek kialakulásának lehetséges okai
- A betegség gyógyszeres kezelésének lehetőségei
- Pszichoterápiás kezelés, szocioterápiás foglalkoztatás módszerei
- A prevenció fogalma, szakaszai, feladatai a pszichiátriai gondozásban
- A család szerepe és felelőssége a pszichiátriai beteg gyógyulásában, rehabilitációjában
- A beteg szerepe és felelőssége gyógyulásában, rehabilitációjában

10. Ismertesse a pszichiátriai betegek gyógyításában a szocioterápia és a különböző foglalkoztatási formák jelentőségét! Milyen lehetőségei vannak a pszichiátriai betegek foglalkoztatásának?

Információtartalom vázlata:

- Szocioterápia fogalma, módszerei
- A szocioterápia alkalmazásának lehetőségei pszichiátriai betegek gondozásában
- A támogatott foglalkoztatás típusai és azok jellemzői
- A foglalkoztatásban résztvevő ellátottak jellemzői
- Az intézményen belüli foglalkoztatással kapcsolatos jogszabályok
- A gyakorlóintézményben folyó szocioterápia jellemzése
- A gyakorlóintézményben meglévő intézményen belüli és akkreditált foglalkoztatások jellemzése, a végzett tevékenységek értékelése

**11. Ismertesse a komplex gondozás feladatait pszichiátriai beteg gondozása során!
Mutassa be az utógondozás folyamatát, a résztvevő szakembereket, feladataikat!**

Információtartalom vázlata:

- Komplex gondozás fogalma
- A pszichiátriai betegséggel kapcsolatos jogszabályok
- A pszichiátriai gondozás intézményrendszere
- Az utógondozás fogalma, célja, feladatai
- Az utógondozásban résztvevő szakemberek, feladataik bemutatása
- A gyakorlóintézményben tapasztalt utógondozói munka
- Az ellátott családi, társadalmi kapcsolatainak helyreállítása
- A pszichiátriai gondozó feladatai az utógondozásban

12. Ismertesse a pszichiátriai betegek, valamint a szociális szolgáltatást nyújtó dolgozók érdekérvényesítési lehetőségeit! Mutassa be a gondnokság intézményrendszerét és dilemmáit!

Információtartalom vázlata:

- A pszichiátriai betegek jogai
- A pszichiátriai betegek érdekérvényesítésének dilemmái
- A gondnokságba vétel jogszabályi háttere, szükségességének indokai
- A pszichiátriai betegek családi kapcsolatai
- Önállóság és gondnokság a beteg életében
- A betegek érdekérvényesítési aktivitása
- A szociális szolgáltatást nyújtó dolgozók érdekvédelmi tevékenysége
- A hozzátartozók érdekérvényesítési lehetőségei és aktivitásuk. Hivatásos gondnok érdekérvényesítési feladatai, lehetőségei
- Az ellátottjogi képviselő szerepe, feladatai és kompetenciái
- Korlátozó intézkedés alkalmazásának szabályai, formái

13. Ismertesse a magyar társadalom demográfiai viszonyait, a helyi társadalom közösségmegtartó erőforrásait! Helyezze el a gyakorlóintézményt a szociális ellátórendszerben!

Információtartalom vázlata:

- A társadalom demográfiai mutatói, nemek aránya
- Magyarország korfájának jellegzetességei
- A helyi társadalom szerkezete, működésének sajátosságai, különös tekintettel a város, falu és tanyavilág vonatkozásában
- A szubkultúra meghatározó szerepe
- A szociális problémákat észlelő jelzőrendszer tartalmi elemei, funkciója
- A gyakorlóintézmény típusa, helye a szociális ellátórendszerben
- Pszichiátriai betegekkel kapcsolatos előítéletek
- Pszichiátriai beteggel kapcsolatos társadalmi sztereotípiák
- A pszichiátriai betegek társadalmi jellemzői

14. Értelmezze a pszichiátriai betegségek kialakulásának tényezőit, okait, mutassa be a családra, a mikrokozmoszra gyakorolt hatását! Térjen ki az állami szerepvállalás jelentőségére, ismertesse az interszektoralis együttműködés lehetőségét és jelentőségét!

Információtartalom vázlat:

- A pszichiátriai betegségek kialakulásának tényezői
- Társadalmi egyenlőtlenségek típusai, különös tekintettel az érintett személy családjára
- Az állami szerepvállalás módja, funkciója, tartalma, a társadalmi problémák megoldásába
- Az állami beavatkozás módszerei, eszközei
- Az interszektoralis együttműködés jelentősége, érintett ágazatok (egészségügyi, szociális és oktatási ágazat)
- A pszichiátriai szakgondozó kompetenciái az interprofesszionális együttműködés során

15. Ismertesse a pszichiátriai betegséggel küzdő személy pszichés jellemzőit, szükségleteinek módosulását a MASLOW piramis, illetve a humán ökörendszer alapján! Gyakorlati példával szemléltesse egy Ön által megismert pszichiátriai beteg szükségleteit a MASLOW féle piramis alapján!

Információtartalom vázlata:

- A pszichiátriai betegségben szenvedő személy jellemzői
- Szükségletek, illetve szerepek változása a pszichiátriai betegek esetében
- Szükségletfelmérés módszerei, a szükségletalapú ellátás
- A MASLOW piramis rendszere
- Az Ön által megismert pszichiátriai beteg szükségletei a MASLOW féle piramis alapján
- A humán ökörendszer, mint természetes támasz

16. Ismertesse a gondozás fogalmát, az esetkezelés jelentőségét, a gondozói TEAM problémamegoldási alternatíváit, a bevonható erőforrásokat!

Információtartalom vázlata:

- A gondozás fogalma, céljai, módszerei
- A segítő kapcsolat összetevői, a kialakításának lépései
- A gondozói munkacsoport kialakításának jelentősége, módszertana
- A pszichiátriai betegségben szenvedő személyek jellemző problémái a szociális ellátásban
- A TEAM munka jelentősége a komplex gondozási tevékenységben
- Az ellátotti elégedettség mérésének dokumentumai
- A standardok és protokollok jelentősége a gondozási tevékenység során
- A közösségi ellátás eszközei, módszerei, a korai figyelmeztető tünetek felismerésének fontossága

17. Milyen jelentősége van a kommunikációs tevékenységnek a pszichiátriai betegekkel való kapcsolatteremtés és fenntartás során?

Információtartalom vázlata:

- A kommunikáció fogalma, fajtái
- Metakommunikatív eszközök használata a kommunikáció során
- A segítő beszélgetés módszerei
- A társas kapcsolatok jelentősége
- Kapcsolattartás jellemzői a szociális és egészségügyi ellátás vonatkozásában
- A kapcsolattartás jelentősége, a kommunikáció szerepe az ellátott és a pszichiátriai szakgondozó viszonyában

18. Mutassa be a pszichiátriai betegségben szenvedő személy körül végzendő gondozási – ápolási feladatokat, készítsen heti foglalkoztatási tervet pszichiátriai személyek tartós elhelyezést biztosító intézményében élők részére!

Információtartalom vázlata:

- A pszichiátriai betegséggel élő személyek társadalmi pozíciójának sajátosságai
- Életvezetéshez szükséges segítségnyújtás, önrendelkezés, önérvényesítés lehetősége a gondozás és ápolás során
- Foglalkozás és foglalkoztatás jelentősége a bentlakásos intézményekben
- Foglalkozás/foglalkoztatás személyi és tárgyi feltételei
- A foglalkoztatási terv elkészítésének szempontjai, a pszichiátriai szakgondozó feladata a foglalkoztatási terv elkészítésében
- Integrált foglalkoztatás megvalósításának lehetőségei a pszichiátriai betegségben szenvedő személyek vonatkozásában

19. Ismertesse a pszichiátriai betegségben szenvedő személyek szociális ellátásának intézményi lehetőségeit! Határozza meg az egyes ellátási típusok különbségeit! Helyezze el a pszichiátriai szakgondozó személyét a különböző szolgáltatások vonatkozásában!

Információtartalom vázlata:

- Jogszabályi háttér
- A pszichiátriai betegséggel élő személyek támogatott lakhatása
- Ellátotti jogok megjelenése és megjelenítése, lehetséges jogsérelmek
- Az ellátottjogi képviselő szerepe, kompetenciái
- Az érdekvédelmi szervezetekkel való kapcsolattartás jelentősége
- Az érdekképviselő működésének sajátosságai
- A pszichiátriai szakgondozó kompetenciái

20. Ismertesse a szociális intézmény létrehozatalának, működésének szabályait, valamint a minőségbiztosítás alapvető elemeit! Mutassa be a pszichiátriai szakgondozó szerepét a szakmai protokollok készítésében, ismertesse a szakosított ellátási formák biztosítása során betartandó munka-, baleset-, tűzvédelmi-, és járványügyi előírásokat!

Információtartalom vázlata:

- Az intézmény létrehozatalának jogszabályi előírásai
- Az intézmény működését meghatározó alapvető dokumentumok (alapító okirat, szolgáltatói engedély, szakmai program, szervezeti és működési szabályzat, házirend stb.)
- Szakmai irányelvek, standardok, protokollok
- A pszichiátriai szakgondozó szerepe a protokollok készítésében
- A minőségbiztosítás és minőség-ellenőrzés fogalma
- Munka-, baleset-, tűzvédelmi-, és járványügyi előírások